

Scheveningseweg 46
2517 KV Den Haag

Telefoon 070 - 30 66 800
Fax 070 - 30 66 870

VNO-NCW West
Kring Delft
p/a Festo Holding BV
de heer dr.h.c. J.A. Berendse
Postbus 530
2600 AM DELFT

Datum
19 november 2001

Kenmerk
OFF/01.033

Onderwerp
Voorstel haalbaarheidsstudie Techniekeducatielab

Geachte heer Berendse,

Zoals afgesproken in ons overleg op 12 november 2001 ontvangt u hierbij het bijgestelde voorstel voor de haalbaarheidsstudie inzake het Techniekeducatielab Delft. Tevens treft u een exemplaar van onze leveringsvoorwaarden aan.

Ik vertrouw erop u hiermee op dit moment voldoende te hebben geïnformeerd. Met belangstelling zie ik uw reactie tegemoet.

Vriendelijke groet,


i/o Ir. Fred de Bruijn,
senior-adviseur

Bankrelatie Rabobank Aikemade te Rijpwetering
nummer 1232.11.255

Hobéon Management Consult bv is onderdeel van
Hobéon Groep bv

Alg. leveringsvoorwaarden gedeponeerd
bij de KvK 's-Gravenhage nr. 2976

Handelsregister 's-Gravenhage
nummer 137426

Naar een Techniekeducatielab in de regio Delft
Voorstel voor een haalbaarheidsstudie
Versie 16/11/01

1. Inleiding

Context

De belangstelling van jongeren voor technische opleidingen en beroepen neemt al sinds eind jaren '80 gestaag af. Dit betreft vooral de 'klassieke' opleidingen en beroepen zoals werktuigbouwkunde, elektrotechniek, procestechiek, civiele techniek en installatietechniek.

Op deze gebieden is de instroom in de arbeidsmarkt vanuit het beroepsonderwijs alleen al in de periode 1999 – 2001 gedaald met 20 à 25%. Bij enkele bedrijfstakken zoals de elektrotechnische installatietechniek is deze dalende instroom overigens extra knellend omdat zij tevens geconfronteerd worden met een grote uitstroom van medewerkers naar andere bedrijfstakken bij de overstap van de 1^e naar de 2^e functie.

Bij ongewijzigd beleid zal de instroom naar technische opleidingen en beroepen zeker niet verbeteren. Het percentage jongeren dat thans in de 2^e fase Voortgezet Onderwijs¹ het profiel Natuur & Techniek kiest bedraagt slechts ca. 10% (vergelijk ca. 40% voor het voormalige B-pakket)².

Techniek in basisonderwijs en basisvorming

Zolang deze ontwikkeling al gaande is, zijn en worden acties ontplooid door bedrijfsleven, overheid en onderwijs om de belangstelling van jongeren voor techniek te vergroten. De meeste acties hebben echter geen (aantoonbaar) effect opgeleverd, omdat ze zich richten op een leeftijdsfase (ca. 14 – 18 jaar) waarin het beeld en de appreciatie van techniek al in hoge mate is vastgelegd. Een beeld dat, als gevolg van de relatieve onbekendheid met techniek, veelal is opgebouwd uit negatieve stereotypen.

Uit deze acties is het inzicht gegroeid dat acties om de belangstelling voor techniek te vergroten zich eerst en vooral moeten richten op kinderen in de leeftijd van basisonderwijs en basisvorming. De schaarse empirische gegevens lijken immers uit te wijzen dat de houding pro/contra techniek al vóór het 10^e levensjaar is gevormd, met bovendien vanaf het 5^e jaar al verschillen tussen jongens en meisjes. Tegen die achtergrond groeit nu landelijk het aantal initiatieven om kinderen al in deze vroege leeftijd in aanraking te brengen met de verschillende facetten van techniek. Individuele scholen en andere instellingen – vaak in samenwerking met bedrijfsleven en andere partijen – ontwikkelen daarvoor activiteiten die beter aansluiten bij de specifieke levensfase en de belangstelling van jongeren en daardoor tot een realistischer en positiever beeld van techniek leiden.

¹ Na de basisvorming (1^o leerjaren 1, 2, 3 van HAVO en VWO) volgt de zogeheten 2^e Fase Voortgezet Onderwijs (HAVO-4, 5 en VWO-4, 5, 6). Waar tot voor kort leerlingen een A- of B-pakket moesten kiezen is dat sinds vorig jaar een keuze uit vier profielen, waaronder Natuur en Techniek.

² Te samen met het (minder 'harde') profiel Natuur en Gezondheid is het aandeel ongeveer 25%. Het profiel Natuur en Techniek wordt vooral door jongens gekozen; het profiel Natuur en Gezondheid vooral door meisjes.

Initiatief VNO-NCW West, Kring Delft

Ook binnen VNO-NCW West, Kring Delft – hierna te noemen “de Kring” – worden de bovengeschetste ontwikkelingen en knelpunten ervaren. Overleg met diverse partijen, meer in het bijzonder het Techniek Museum Delft, leidde tot het voornemen van de Kring om een Techniekeducatielab te realiseren in een educatieve setting. Met het Techniekeducatielab wordt beoogd om jonge scholieren in de regio Delft te enthousiasmeren voor techniek als opleiding en beroep. Het lab zou in nauwe samenwerking met het Techniek Museum Delft en met een hechte relatie met het onderwijs gestalte moeten krijgen, als een aanvulling op het huidige aanbod van dit museum.

De Kring Hobéon heeft Management Consult verzocht om de opzet en haalbaarheid van het Techniekeducatielab in kaart te brengen.

2. Doel haalbaarheidsstudie

De haalbaarheidsstudie leidt tot

- a) een korte, heldere rapportage over de vereiste inhoudelijke opzet en inrichting van het Techniekeducatielab om de promotionele doelstelling maximaal te kunnen realiseren alsmede
- b) een korte, heldere rapportage over de bestuurlijk-organisatorische en financiële opzet van het Techniekeducatielab om maximaal bestuurlijk draagvlak en een duurzame exploitatie te kunnen bewerkstelligen opdat
- c) de Kring op basis hiervan een onderbouwde beslissing kan nemen over het realiseren van het Techniekeducatielab.

3. Aanpak

De haalbaarheidsstudie bestaat uit vier, duidelijk afgebakende, fasen. Elke fase wordt afgesloten met een beslissing van de Kring over het starten van de volgende fase.

3.1 Ontwikkelen Programma van Eisen

De eerste fase resulteert in een Programma van Eisen van het Techniekeducatielab om de doelstelling van de Kring te kunnen realiseren. Meer in concreto beschrijft het Programma van Eisen:

- De hoofdpunten van de marketingstrategie naar jongeren
- In relatie hiermee: de relatie met de scholen en de betrokkenheid van andere influentials (ouders, decanen)
- De inhoud en opzet van het aanbod binnen het Techniekeducatielab en de vorm waarin het aanbod gestalte moet krijgen
- De inbreng en betrokkenheid van het regionale bedrijfsleven en andere stakeholders.

Het Programma van Eisen komt tot stand op basis van:

- Ordening en toesnijding van eigen expertise van Hobéon op bovengenoemde punten, opgedaan in diverse adviesopdrachten
- Deskresearch op specifieke onderdelen
- Circa vijf aanvullende gesprekken met (deels) vergelijkbare initiatieven elders in het land, zoals bijvoorbeeld:

Techniek Museum Delft

Het Techniek Museum Delft is een belangrijke inspirator geweest voor het onderhavige initiatief.

Industrion (Kerkrade)

Het Industrion heeft enerzijds het karakter van een techniekmuseum, maar richt zich anderzijds daarnaast met diverse projecten en tentoonstellingen op hedendaagse techniekthema's.

Nemo (Amsterdam)

Nemo belicht techniek vanuit een gecombineerde leer-/speelopzet. Na een aanvankelijk moeizame start als NewMetropolis lijkt Nemo de goede formule nu te pakken te hebben, afgaande althans op de (naar verluidt) sterk stijgende bezoekersaantallen.

EIC (Rozenburg)

Het Educatief Informatie Centrum Mainport Rotterdam ontwikkelt tal van informatieve activiteiten over Rotterdam Mainport, zoals tentoonstellingen, lesmateriaal en excursies + bedrijfsbezoeken.

Ontdekhoek (Den Bosch, Rotterdam, Zwolle)

De Ontdekhoek is een leerwerkplaats waar kinderen door zelf bezig te zijn een verscheidenheid van technieken kunnen ontdekken.

TCJA (Arnhem)

Het Technisch Creatief Jeugdcentrum te Arnhem verzorgt al 25 jaar schoolse en naschoolse activiteiten voor ca. 120 basisscholen in Arnhem en omstreken.

Aeolus (Saxbierum)

Aeolus verzorgt al sinds begin jaren '90 tal van educatieve activiteiten op het gebied van techniek. Bijzonder aspect bij Aeolus is de verbinding met de PABO van de Christelijke Hogeschool Noord-Nederland te Leeuwarden.

Elk van deze (of andere) instellingen kan op één of meerdere punten relevante informatie bieden, zoals het gehanteerde concept voor techniekcommunicatie, de plaats van de ouders, leerkrachten en andere zogeheten 'influentials' hierin, de integratie in het onderwijs en de organisatorische en formele opzet. Bijzonder inhoudelijk aandachtspunt is voorts de eventuele meerwaarde van ICT, als object van de techniekcommunicatie en als hulpmiddel/'vehikel' voor de communicatie.

De definitieve lijst van de gesprekspartners en onderwerpen wordt vastgesteld door de Kring.

Resultaat

Rapportage aan de Kring over het Programma van Eisen voor het Techniekeducatielab.

3.2 Consultatie regionale partijen

Het Programma van Eisen wordt besproken met regionale partijen die op enigerlei wijze van belang kunnen zijn voor het welslagen van het initiatief van de Kring. Als categorieën stellen wij voor:

- Vertegenwoordigers van de vraagzijde: basisscholen, scholen voor voortgezet onderwijs, PABO's en andere partijen die zicht hebben op de belangstellingspatronen van jongeren en – mede in dat kader – de meest wenselijke relatie tussen het Techniekeducatielab en de activiteiten van de scholen.
- Vertegenwoordigers van de aanbodzijde: bedrijven, Kamer van Koophandel, relevante regionale branche-organisaties en andere partijen die bij kunnen dragen aan de inhoudelijke vulling van het aanbod van het Techniekeducatielab vanuit het beroepenveld.
- Vertegenwoordigers van gemeentelijke overheden en intermediaire organisaties die een bemiddelende of faciliterende rol kunnen vervullen in de verdere ontwikkeling van het Techniekeducatielab.
- (Voor zover niet al afgedekt door voorgaande categorieën:) regionale projecten en initiatieven waarmee synergie kan worden gerealiseerd.

Op basis van de uitkomsten van de eerste stap – ontwikkeling Programma van Eisen – kunnen deze categorieën en de partijen daarbinnen nog worden bijgesteld.

Centrale vraagstelling in deze gesprekken:

- Hoe beoordeelt men het initiatief tot het Techniekeducatielab en het Programma van Eisen in termen van wenselijkheid/meerwaarde en haalbaarheid?
- Wat zijn hierbij belangrijke aandachtspunten en randvoorwaarden?
- Welke rol en bijdrage ziet men voor zichzelf hierin weggelegd?
- Waar en hoe zou het Techniekeducatielab het beste gestalte kunnen krijgen?

Het overzicht van gesprekspartners, alsmede de gespreksnotitie voor deze externe consultatie wordt vastgesteld door de Kring. Voorshands gaan wij er van uit dat ca. 20 gesprekken nodig zijn om voldoende beeld op te bouwen.

Resultaat

- Beantwoording van navolgende vragen:
 - Is er draaivlak bij partijen in de regio voor een Techniekeducatielab?
 - Onder welke condities kan het Techniekeducatielab toegevoegde waarde realiseren?
 - Onder welke condities is er bereidheid bij partijen om bestuurlijk, organisatorisch en/of financieel bij te dragen
 - Is hierbij perspectief op continuïteit?

In relatie hiermee:

- Uitgewerkte inhoudelijke opzet en inrichting van het Techniekeducatielab
- Aanbevelingen voor de bestuurlijke en organisatorische uitgangspunten voor het Techniekeducatielab.

3.3 Uitgangspunten ondernemingsplan

Er voorshands van uitgaande dat de externe consultatie voldoende positieve uitkomsten biedt wordt in de derde fase de realisatie voorbereid. Op basis van de uitkomsten van de vorige fase wordt een voorstel uitgewerkt voor de volgende onderwerpen:

- Samenwerkingsvorm
- Eigendomsverhoudingen
- Financieringsstructuur
- Fysieke vormgeving; locatie(s).

Dit voorstel wordt besproken in de Kring en vervolgens vastgesteld als basis voor een bestuurlijk overlegtraject met betrokken partijen.

Doel van het bestuurlijk overleg is het toetsen van de voorgestelde opzet, gericht op het bereiken van draagvlak voor verdere realisatie. Naar verwachting zal dit overlegtraject een combinatie zijn van collectieve besprekingen, waar nodig aangevuld met gesprekken met individuele partijen. De exacte omvang, invulling en doorlooptijd van dit overlegtraject kan eerst in deze fase in detail worden vastgesteld. Als voorlopige inschatting gaan wij uit van ca. 5 gesprekken met individuele partijen en 3 collectieve besprekingen, met een totale doorlooptijd van ca. 2 maanden.

Resultaat

- Rapportage over de meest voor de hand liggende bestuurlijk-organisatorische en financiële opzet van het Techniekeducatielab
- Eerste basis voor samenwerking bij regionale partijen.

3.4 Projectplan realisatie

Op basis van de uitkomsten van de vorige fase worden de verschillende stappen om tot realisatie te komen uitgewerkt in de vorm van een projectplan. Dit plan wordt ter vaststelling voorgelegd aan de Kring als basis voor de feitelijke realisatie van het Techniekeducatielab. Om het draagvlak hiervoor te versterken verdient het overweging om een begeleidingsgroep van regionale partijen te vormen en deze te betrekken bij de uitwerking en/of vaststelling van het projectplan.

Resultaat

Projectplan realisatie Techniekeducatielab.

4. Uitvoering

4.1 Organisatie

Hobéon Management Consult draagt in de geschetste aanpak zorg voor:

- De ontwikkeling van het Programma van Eisen (concept, definitief)
- De voorbereiding, uitvoering en verwerking van de consultatie van regionale partijen
- De uitwerking van de uitgangspunten van het ondernemingsplan en de voorbereiding, uitvoering en verwerking van de gesprekken in dat kader
- De ontwikkeling van het projectplan voor realisatie
- Tussentijdse communicatie met rapportages aan de Kring (contactpersoon, bestuur, leden).
- Tussentijdse communicatie met andere stakeholders. Onder de stakeholders verstaan wij de vertegenwoordigers van de organisaties waarvan de Kring nu reeds, dan wel op basis van de externe consultatie vaststelt dat deze essentieel zijn voor het financieel of anderszids doen realiseren van het Techniekeducatielab.

De Kring draagt zorg voor:

- Gemandateerd contactpersoon in de persoon van bestuurslid dhr. J. A. Berendse.
De heer G.J. W. Oldeman treedt in voorkomende gevallen op als plaatsvervanger.
- Tijdig nakomen van afspraken over informatievoorziening aan Hobéon over gezamenlijk vastgestelde aangelegenheden.

De opdracht wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van ir. A.T. de Bruijn, senior-adviseur. Naast de heer De Bruijn worden andere medewerkers van Hobéon ingezet (niveau adviseur). De heer De Bruijn pleegt overleg met de heer Berendse respectievelijk de heer Oldeman.

4.2 Communicatie; rapportage

Qua communicatie en rapportage stellen wij voor:

- Ca. 1x per 2 à 3 weken rapportage met de contactperso(o)n(en) namens de Kring over de voortgang
- Ca. 4x overleg met het bestuur van de Kring; bij de belangrijkste formele mijlpalen (vooraf, uitkomsten externe consultatie + inzet bestuurlijk overleg, uitkomsten bestuurlijk overleg, oplevering)
- 1x Presentatie aan de ledenvergadering van de Kring; bij oplevering.
- Financiers en andere stakeholders; so wie so als onderdeel van de externe consultatie en het bestuurlijk overlegtraject. Voorts naar gebleken behoefte van de betreffende partij en/of de Kring resp. Hobéon (laatstgenoemden in onderling overleg).
- De partijen waar het concept van het Techniekeducatielab uiteindelijk moet 'landen': het Techniek Museum Delft, de scholen, bedrijven en andere partijen; deze communicatie geschiedt in het kader van de externe consultatie, het bestuurlijk overlegtraject en mogelijk ook in het kader van de gesuggereerde begeleidingsgroep voor de uitwerking van het realisatieplan.

Bijzonder aandachtspunt in de presentatie van plannen is dat deze niet alleen informatief maar ook enthousiasmerend is voor de betreffende groep.

4.3 Planning en doorlooptijd

Hiervoor verwijzen wij naar het aangehechte overzicht. Met in achtneming van het feit dat de doorlooptijd van fase 3 eerst na fase 2 met meer nauwkeurigheid kan worden vastgesteld is de totale doorlooptijd vanaf de start tot en met de vaststelling van het operationeel plan voor de realisatie van het Techniekeducatielab ca. 34 weken. Hierin is niet een eventuele vertraging verdisconteerd door vakantieperiodes van betrokkenen aan uw zijde of andere partijen die in belangrijke mate de voortgang bepalen.

4.4 Capaciteitsbeslag

Voor de inzet van Hobéon ten behoeve van het totale traject calculeren wij:

1. Ontwikkeling Programma van Eisen	
- Desk	3 dagen
- 5 Gesprekken (voorbereiding, uitvoering, verwerking)	2 dagen
- Voortgangsrapportage aan contactperso(o)n(en) Kring	1 dag
2. Consultatie extern	
- 20 Gesprekken (voorbereiding, uitvoering, verwerking)	10 dagen
- Overallrapportage aan contactperso(o)n(en) Kring	3 dagen
3. Uitgangspunten ondernemingsplan	
- Voorstel aan de Kring (voorlopig, definitief)	4 dagen
- Bestuurlijk overlegtraject (5 individuele + 3 collectieve besprekingen)	4 dagen
4. Projectplan realisatie	5 dagen
5. Communicatie met de verschillende doelgroepen ³	<u>2 dagen</u>
Totaal	34 dagen

³ Betreft vooral bestuur en ledenvergadering Kring. Communicatie met overige partijen is grotendeels al voorzien in de trajecten 2, 3 en 4.

Voor deze opdracht begroten wij 34 adviesdagen. Voor de heer De Bruijn worden 17 adviesdagen begroot à f 2.200,- (€ 998,-); voor de medewerkers (niveau adviseur) worden 17 adviesdagen begroot à f 1.900,- (€ 862,-).
Totaal f 69.700,- (€ 31.628,-) excl. BTW, incl. binnenlandse reis- en verblijfskosten.

Op al onze opdrachten zijn onze leveringsvoorwaarden van toepassing, waarvan bijgaand een exemplaar is bijgevoegd.

[illegible]

Algemene voorwaarden Hobéon Groep

1 begripsbepalingen

In deze voorwaarden wordt verstaan onder:

- a. Hobéon: de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Hobéon Groep B.V., alsmede de daaraan verbonden dochtermaatschappijen;
- b. opdrachtgever: de derde die handelt in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf of zijn rechtsopvolger;
- c. opdracht: het ten gunste van de opdrachtgever adviseren over en/of doen van onderzoek naar algemene en specifieke organisatie - en managementvraagstukken, het verwerven, exploiteren en vervreemden van belangen in, het financieren van, het voeren van het bestuur over, het stellen van zekerheid voor, het deelnemen in, het aangaan van belangengemeenschappen met, en het op enigerlei andere wijze verlenen van diensten en/of werkzaamheden.

2 toepassing

- a. De voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbiedingen, werkzaamheden, offertes en overeenkomsten tussen de opdrachtgever en Hobéon.
- b. Afwijkingen van deze algemene voorwaarden gelden uitsluitend indien en voorzover schriftelijk door Hobéon aanvaard. In geval van strijdige bepalingen op deze algemene voorwaarden en eventueel toepasselijke voorwaarden van de opdrachtgever, prevaleren deze algemene voorwaarden.
- c. De opdrachtgever met wie eenmaal op de onderhavige voorwaarden werd gecontracteerd, wordt geacht stilzwijgend met de toepasselijkheid van deze voorwaarden op later met Hobéon gesloten overeenkomsten akkoord te zijn gegaan.

3 aanbod en aanvaarding van een opdracht

- a. Voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst met de opdrachtgever zijn alle door Hobéon gedane aanbiedingen vrijblijvend.
- b. Hobéon biedt de uitvoering van een opdracht aan door overlegging van een offerte. De offerte is gebaseerd op de informatie die door de opdrachtgever is verstrekt. Na ontvangst van de offerte kan de opdrachtgever de uitvoering van een opdracht binnen dertig dagen aanvaarden.
- c. Door het verlenen van een opdracht aan Hobéon verklaart de opdrachtgever zich met inhoud en strekking van de algemene voorwaarden akkoord.

4 uitvoering

- a. Een opdracht wordt uitgevoerd onder naam en verantwoordelijkheid van Hobéon. Een beroep op art. 7 : 404 BW wordt dan ook uitgesloten.
- b. Hobéon zal elke opdracht naar beste inzicht en vermogen, en overeenkomstig de eisen van goed vakmanschap uitvoeren.
De uitvoering van een adviesdienst heeft het karakter van een inspanningsverplichting, omdat het bereiken van het beoogde resultaat niet kan worden gegarandeerd.

- c. De opdrachtgever verstrekt tijdig alle informatie die Hobéon nodig acht voor de uitvoering van een opdracht. De opdrachtgever staat voor de juistheid en volledigheid ervan in. Ook medewerkers van de opdrachtgever worden tijdig ter beschikking gesteld, indien zij bij de uitvoering betrokken zijn.
- d. Hobéon beschouwt een aan haar verstrekte opdracht als uitgevoerd, indien de opdrachtgever te kennen geeft met de resultaten van de werkzaamheden in te stemmen, danwel indien de resultaten van de werkzaamheden aan de opdrachtgever zijn verstrekt en deze niet binnen een periode van vier weken schriftelijk kenbaar maakt niet met de resultaten van de werkzaamheden in te stemmen.

5 wijziging van een opdracht

Wanneer de opdrachtgever de inhoud of de uitvoering van een opdracht tussentijds wenst te wijzigen, aanvaardt de opdrachtgever dat de duur van de uitvoering door Hobéon kan worden verlengd en dat meerkosten door Hobéon in rekening kunnen worden gebracht.

6 medewerkers

- a. Elke opdracht wordt uitgevoerd door medewerkers van Hobéon. In overleg met de opdrachtgever kunnen door Hobéon ook medewerkers van derden worden betrokken bij de uitvoering van een opdracht, indien dit haars inziens een goede en efficiënte uitvoering van de opdracht bevordert. Eén van de medewerkers van Hobéon wordt te allen tijde als projectleider belast met de uitvoering, tenzij anders wordt overeengekomen.
- b. In onderling overleg kunnen de opdrachtgever en Hobéon besluiten een medewerker te vervangen.
Het staat Hobéon te allen tijde vrij om in geval van overmacht een medewerker te vervangen. De vervanging mag de kwaliteit van de uitvoering niet verminderen.

7 aantrekken of in dienst nemen van wederzijds personeel

Noch de opdrachtgever noch Hobéon zal tijdens de uitvoering van een opdracht en binnen één jaar na beëindiging van de opdracht een medewerker van de ander in dienst nemen of met de desbetreffende medewerker over indiensttreding onderhandelen, dan in overleg met die ander.

8 verwante opdrachten

Behoudens schriftelijke toestemming van de opdrachtgever zal Hobéon gedurende de uitvoering van een opdracht geen resultaten van de uitvoering ten gunste van een andere opdrachtgever of zichzelf openbaar maken, wanneer opdrachten ten gunste van verschillende opdrachtgevers zodanig verband met elkaar houden dat de belangen van de eerstgenoemde opdrachtgever worden geschaad.

9 exclusiviteit van een opdracht

Na aanvaarding van de verlening van een opdracht door Hobéon zal de opdrachtgever niet aan een andere opdrachtnemer een opdracht verlenen die zodanig verband houdt met de eerstgenoemde opdracht, dat dit de belangen van Hobéon schaadt.

10 geheimhouding

- a. Hobéon is verplicht tot geheimhouding ten aanzien van de niet voor derden toegankelijke gegevens van de opdrachtgever die door deze als vertrouwelijk zijn aangemerkt, of waarvan vermoed wordt dat die een vertrouwelijk karakter hebben.
- b. Deze geheimhouding geldt niet voorzover Hobéon daardoor in strijd handelt met een wettelijke plicht.
De geheimhouding wordt in dat geval niet eerder opgeheven dan na mededeling hiervan aan de opdrachtgever.
- c. De opdrachtgever zal zonder schriftelijke toestemming van Hobéon aan derden geen mededeling doen over de aanpak en werkwijze bij de uitvoering van een opdracht door Hobéon, dan wel de rapportage na afronding van (een deel van) de opdracht ter beschikking stellen.

11 rechten van intellectuele eigendom

- a. Alle rechten van intellectuele eigendom, daaronder begrepen auteursrechten, rechten op modellen, op software en alle andere rechten die voortvloeien uit de uitvoering van een opdracht zijn en blijven eigendom van Hobéon, tenzij anders wordt overeengekomen.
- b. Directe of indirecte openbaarmaking van de werken waarop deze rechten rusten kan alleen geschieden met toestemming van Hobéon. De opdrachtgever mag wel de werken vermenigvuldigen voor gebruik in de eigen organisatie, voor zover passend binnen het doel van de opdracht.

12 naamsvermelding

- a. In alle door de opdrachtgever uit te geven publikaties betreffende de uitvoering of de resultaten van een opdracht die door Hobéon is uitgevoerd, vermeldt de opdrachtgever dat Hobéon de opdracht heeft uitgevoerd.
- b. Alvorens tot publicatie over te gaan, zal de opdrachtgever de publicatie ter goedkeuring aan Hobéon voorleggen.

13 aansprakelijkheid

- a. Hobéon is aansprakelijk voor tekortkomingen in de uitvoering van een opdracht, voorzover deze het gevolg zijn van het niet in acht nemen van de zorgvuldigheid, deskundigheid en het vakmanschap waarop door de opdrachtgever mag worden vertrouwd.
- b. De aansprakelijkheid voor de schade veroorzaakt door de tekortkomingen wordt beperkt tot het bedrag van de vergoeding zoals de opdrachtgever en Hobéon zijn overeengekomen. Bij opdrachten die een langere doorlooptijd dan een half jaar hebben, geldt een verdere beperking van de aansprakelijkheid tot maximaal de overeengekomen vergoeding over de laatste zes maanden.
- c. De opdrachtgever stelt geen van de medewerkers die door Hobéon is betrokken bij de uitvoering van een opdracht aansprakelijk ter zake van enige directe of indirecte schade of verlies of enige winstderving.

14 vergoeding

- a. In de offerte vermeldt Hobéon de vergoeding voor de uitvoering van een opdracht en de tarieven waarop de vergoeding is gebaseerd. Indien kosten die met de uitvoering van de opdracht zijn verbonden zoals kantoorkosten, reisen, reis- en verblijfkosten en griffierechten, door Hobéon separaat in rekening worden gebracht, worden deze in de offerte vermeld. Vergoeding en kosten zijn exclusief omzetbelasting (btw).
- b. Tariefstijgingen die het gevolg zijn van een verandering van lonen en kosten die tijdens de uitvoering van een opdracht optreden, worden door Hobéon doorberekend.
- c. Meerkosten die voortvloeien uit een tussentijdse wijziging van de inhoud of de uitvoering van een opdracht, worden nader tussen de opdrachtgever en Hobéon overeengekomen.
- d. De opdrachtgever voldoet de tussen de opdrachtgever en Hobéon overeengekomen vergoeding aan Hobéon binnen veertien dagen na de in de offerte genoemde betalingsdatum, tenzij anders wordt overeengekomen. Na de vervaldag kan Hobéon wettelijke rente in rekening brengen, zonder dat ingebrekestelling daaraan vooraf hoeft te gaan. Indien na de vervaldatum betaling achterwege blijft, kan Hobéon met een beroep op de onzekerheidsexceptie de (verdere) uitvoering van de opdracht opschorten.
- e. Indien de opdrachtgever een controle wenst van een registeraccountant op een declaratie van Hobéon zal daaraan medewerking worden verleend. De kosten voor een dergelijke controle zijn voor rekening van de opdrachtgever.
- f. Indien de opdracht is verstrekt door meer dan één opdrachtgever zijn alle opdrachtgevers hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van de verplichtingen zoals in deze voorwaarden aangegeven.

15 reclame

- a. Een reclame ten aanzien van bepaalde werkzaamheden schort de betalingsverplichting ten aanzien van die of andere werkzaamheden niet op.
- b. Ingeval van een gerechtvaardigde reclame heeft Hobéon de keuze tussen aanpassing van het bedrag van de declaratie, het verbeteren of opnieuw verrichten van eventuele afgekeurde werkzaamheden of het geheel of gedeeltelijk annuleren van de onderliggende overeenkomst. Het laatste bij eenvoudige mededeling aan de opdrachtgever, zonder dat rechterlijke tussenkomst zal zijn vereist en tegen pro rata restitutie van het door de opdrachtgever ter zake reeds betaalde.

16 overschrijding looptijd van een opdracht

- a. Op basis van de door de opdrachtgever verstrekte informatie wordt door Hobéon de duur van de opdracht zo exact mogelijk geschat en in de offerte vermeld. Indien en zodra tijdens de uitvoering van de opdracht blijkt dat de geschatte duur van de opdracht ontoereikend is, zal Hobéon de opdrachtgever hiervan in kennis stellen.
- b. Oorzaken voor het uitlopen kunnen zijn onjuiste/onvoldoende informatie van de opdrachtgever, het tijdstip waarop de informatie aan Hobéon ter beschikking wordt gesteld, de overige medewerking van de opdrachtgever aan Hobéon, eventuele wijzigingen in de inhoud of de uitvoering van een opdracht. Indien de opdrachtgever en Hobéon een looptijd zijn overeengekomen, kunnen daaraan derhalve door de opdrachtgever geen rechten worden ontleend.

17 tussentijdse beëindiging van een opdracht

- a. De tussentijdse beëindiging van een opdracht door de opdrachtgever dan wel door Hobéon is slechts mogelijk, indien de verdere uitvoering van een opdracht in redelijkheid niet kan worden gevergd. Dit dient schriftelijk met redenen omkleed te geschieden. Indien het besluit tot beëindiging is uitgegaan van Hobéon, behoudt zij aanspraak op vergoeding van de declaraties voor de tot dan toe verrichte werkzaamheden. Indien de opdrachtgever tot voortijdige beëindiging is overgegaan, heeft Hobéon recht op een compensatie van gederfde inkomsten.
- b. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid kan Hobéon dan wel de opdrachtgever, wanneer één van beide de overeengekomen verbintenissen niet nakomt en gedurende dertig dagen na ontvangst van een verzoek tot nakoming en/of schadevergoeding door de ander, in gebreke blijft, en de schade niet vergoedt, de overeenkomst dertig dagen na de eerstgenoemde termijn beëindigen. Wanneer de overeenkomst aldus wordt beëindigd, nadat de opdrachtgever in gebreke is gesteld, komen alle kosten, zowel de gerechtelijke als de buitengerechtelijke, die Hobéon maakt voor het krijgen van voldoening, voor rekening van de opdrachtgever. Een soortgelijke bepaling geldt als Hobéon in gebreke wordt gesteld.
- c. Ingeval de opdrachtgever dan wel Hobéon in staat van faillissement geraakt, surséance van betaling aanvraagt of de bedrijfsvoering staakt, heeft de andere het recht de opdracht zonder inachtneming van een opzegtermijn te beëindigen, een en ander onder voorbehoud van rechten.

18 overmacht

- a. Onder overmacht wordt verstaan elke van de wil van Hobéon onafhankelijke omstandigheid. Tot die omstandigheden worden ook gerekend niet of niet tijdig verrichten van diensten door derden die door Hobéon bij de uitvoering van de overeenkomst zijn ingeschakeld.
- b. Partijen zullen elkaar zo spoedig en gedetailleerd mogelijk van een (mogelijke) overmachtsituatie op de hoogte stellen.
- c. Indien één van de partijen door overmacht niet aan zijn verplichtingen jegens de ander kan voldoen, worden die verplichtingen opgeschort voor de duur van de overmachtstoestand.
- d. Indien de overmachtstoestand drie maanden heeft geduurd, hebben beide partijen het recht de overeenkomst geheel of gedeeltelijk door middel van een schriftelijke kennisgeving te ontbinden.
- e. Ingeval van overmacht heeft de andere partij geen recht op schadevergoeding.

19 toepasselijk recht

Op alle overeenkomsten is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

20 bemiddeling en beslechting

- a. Indien tussen de opdrachtgever en Hobéon vragen rijzen van feitelijke aard omtrent de uitvoering van een opdracht, die niet naar tevredenheid van beide kan worden beantwoord, dan wel wanneer een geschil ontstaat over de uitvoering van een opdracht, zal deze vraag respectievelijk dit geschil ter bemiddeling worden voorgelegd aan een commissie van goede diensten.
De commissie bestaat uit drie leden. Zowel de opdrachtgever als Hobéon benoemen elk één lid; de twee leden benoemen gezamenlijk het derde lid.